

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leodivm Ecclesiae Cathedralis

Rausinus, Stephanus

Namvrçi, 1639

Capvt Vigessimvm Secvndvm. Ciuitatem Leodiensem non esse caput
aliorum Patriae Oppidorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11818

Romanos tetendit, quam violauerat fidem, integram expertus.

CAPVT VIGESIMVM-SECVDVM.

*Ciuitatem Leodiensem non esse Caput aliorum
Patriæ Oppidorum.*

ARcadius Statuæ Isis Deæ vector veneratio-
nem, & cultum obseruantis, prætereuntisve multi-
tudinis, præ solitarum sarcinarum ritu, admiratus, fa-
stum indecenter exhibuit, ratus sibi, non Deæ hono-
rem deferri, donec rector flagro insolentem compe-
scuit. Plebecula Leodiensis ad eum morem morosa vi-
detur. Nam melioris luti, vt & sagacioris prudentiæ,
sunt, qui supra plebeculam eminent, vt ita iis queat
imponi. Itaque Plebecula, cui non sunt in occipitio
oculi, dum spiritualium, & temporalium simul splen-
dorem Leodij, præcipuè emicare cernit, Principem ibi
præ aliis Oppidis agere, Primarium Capitulum secun-
dam Romam, adiunctis Secundariis Ecclesiis repræsen-
tare, generalia Principis Consistoria ibidem sedem fi-
gere, fluxum & refluxum illic esse Prouincialium; se-
cum reputat, quod aliquid supra aliorum Oppidorum
plebeculam sit, & suum esse, non Principis, & Legiaca
Ecclesiæ splendorem. Repone exuias Leonis, & tuas
resume; nec temere cum Iole clauam, & arcum Her-
culis vsurpa? Non amplius es Legia quam Hoium, Dio-
nantum, Tungri, & fororiantia Principatus Oppida. Neq
atate

ætate quidem primogenita es, sed patris prædiligentis fauore. Tungros, & Traiectum dissimulo, quandoquidem tu, quæ per Episcopatum Hubertinum incœpisti, vtramque urbem, in qua successiuè Infula Episcopalis præfulsit, & ad te illinc peruenit, natu maiorem fatebere. Diuus Monulphus Tungrorum duodecimus Episcopus, qui Diuo Seruatio post aliquam interregni intercapedinem anno 561 Traiecti successit, Reguli Dionantensis filius fuit; & Dionantum, à Dione, seu Venere & venustate nuncupatum, multò antea erat. Huum, aut Hoyum, ab Hoyulo fluuio dictum, ipsi Diuo Materno Principis Apostolorum Discipulo, primo Tungrensium Præfuli cognitum, & per eum fuit nobilitatum. Qui vt primam cis Alpes Ecclesiam in Deiparæ Immaculatissimæ honorem Tungris ædificauit, ita secundam eidem Virgini Ædem Hui dedicauit.

Centrones Iulio Cæsari in Commentariis de bello Gallico cogniti, Urbem suam Trudonopolim Leodio contemporaneam, si non antiquiorem meritò asserunt. Diuus Trudo Sancti Lamberti sub Diuo Remaclo condiscipulus in fundo & territorio proprio extruxit, Mentensique Ecclesiæ donauit, donaturus potiùs Leodiensi, si Leodium extitisset. Nec imponent Loffenses si Oppidum, castrumque suum vetustius faciant, cum Aper Loffensis Comes Sancti Martyris Lamberti pater ibi regnauerit. Sunt & plura huius Principatus Oppida Leodio vetustiora: sufficit exempla indicasse. Neque Ciuitas cæteris authoritate, & iurisdictione præualet, cum Episcopus vbique verus & plenus sit Dominus & Princeps, vt abundè superiùs apparuit. Si Pomœrium
habet,

liabet, vulgò Franciæ districtum, in aliis etiam Oppidis visitur, etsi angustius, quia sunt angustiora. Si Consules & Ciuicum Consilium, reliquæ Vrbes iis non carent: nec Ciuicus illarum Magistratus magis ab iis pender, quàm illæ inuicem inter se. Caput membris suis imperat, dum hoc quiescere, illud moueri, ista operari iubet. Leodium cum aliis Oppidis est eiusdem capitis & corporis, Principis nempe, & Prouinciæ membrum, cui nulla iussio, imperium nullum in reliqua Patria Oppida. In sessionibus & comitiis, aliisque negotiis publicis præ Oppidorum Consulibus dignior locus Consulibus Leodiensibus defertur, sed non ea est capitis prærogatiua. Dextera & læua manus, geminæ sunt sorores, an quia dextera dextero loco locata est, se caput sinistrae iactabit? In priuata domo & familia pro ratione ætatis liberi accubant, num ideo seniores natu capita sunt iuniorum fratrum? Parens est qui cunctis æqualiter imperat: vt Princeps in sua Prouincia singulis æquo iure Urbibus. Percurre Fædera & Pacta, per Ciuitatem, & Vrbes Patriæ inita, aut cum ijs percussa, reperies illas equè principaliter nominari, & contrahere, ac Ciuitatem ipsam, nullo nisi prænominationis & ordinis discrimine. Nobilem & amplam Urbem, ac pluribus per Pontifices & Cæsares gratiis decoratam Hynsbergicus Princeps in sua Ordinatione 1424. 16 Iulij confitetur, & nonnunquam forte in historiis legitur esse Vrbs Capitalis Principatus, non tamen aliarum est Urbium caput. Nobilitas, & amplitudo differt ab auctoritate, & iurisdictione. Eques equite nobilior est, sed non idcirco nobilior est caput ignobilioris. Sit etiam
Prin-

Princeps qui Legiam capitalem suam Urbem dixerit, non ideo ea Urbium caput. Scio quandoque id dictum, Engelbertus de Marka in Nundinarum Leodiensium institutione 1350. 24 Martij propensionem & animi impulsum expromens, inquit, Desyderantes Ciuitatem Nostram Leodiensem, quæ est nostri Principatus caput, ditare & adaugere, vnas generales nundinas annuas in eadem Nostra Ciuitate in loco dicto Grauiouille ad ripam fluminis Mosæ constituimus. Capitalem vocauit, quia in illa Princeps illius, & reliquarum Urbium caput, Cathedram tenet. An quia Rex vni præ alijs equo insidet, qui vehit Regem equus est aliorum caput equorum? Bucephalum Alexander nou eodem quo cæteras pecudes animo æstimabat: namque ille nec in dorso insidere suo patiebatur alium, & Regem cum vellet ascendere sponte genua submittens excipiebat, credebaturque sentire quem veheret. Hinc velut parentaturus mortuo Bucephaliam urbem condidit.

Iulius Cæsar Alexandri æmulator utebatur equo insigni pedibus propè humanis, & in modum digitorum ungulis fissis, quem sessoris alterius non patientem primus ascendit; cuius etiam instar pro æde Veneris dedicauit. Augustus, & Adrianus nobilissimos etiam equos habuerunt, quibus mortuis sumptuosos tumulos statuerunt; & post eos degener Commodus egregium Prafinum nomine, quem in Vaticano splendide inhumauit. Sepulchra equina non tam mirabitur, qui boum apud Memphim in Ægypto conditoria legit. Tempore Ptolemæi Lagi alumnus bouis Apis, vltra permagnam quam in eius sumptum pecuniam sumpserat, insuper

quinquaginta argenti talenta à Ptolomæo Rege sum-
 pta in eius sepulturam impendit. Et Diodori Siculi
 ætate (vt ipsemet Libro Secundo Bibliothecæ Histori-
 cæ enarrat) fuerunt, qui in Apis emortalis sepulchrum
 haut minus centum talentis contulere. Num ideò præ-
 scriptorum equorum vllus aliis equis præfuit? Cur
 magis quàm Cyllarus Castoris, Pegafus Persei, Pyrois,
 Eois, Æthon, & Phlegon Solis equi? Atqui fessorès
 suos iumenta agnoscunt, & morte sua plerumque heris
 vitam seruant; vt equi innumeri, & Pori elephantus.
 Et Capitalis (vt prætendunt) Urbis Incolæ Principem
 suum nosse dissimulant, ei refragantur & obtrectant.
 Apes ex tauro terræ infosso generantur: in oppositum
 crabrones ex equo; Pressus humo bellator equus crabro-
 nis origo est. Sic quamdiu humilis & abiecta plebs ter-
 ritamentis suis honestiores ciues premet; seditiones,
 rapinæ, homicidia compitatim erunt: vbi lege reprimetur,
 reduci poterit serenus benè ordinatæ Reipublicæ
 status. Quod si quandoque Historicus quispiam
 Legiam Capitaletm Urbem vocat, Primariam & Capita-
 lem confundit. Primaria est, quia Principes primariam
 faciunt, tanquam sedem Cathedralem Episcopatus, &
 magis frequentatam, & in habitatione sua sepiùs reli-
 quis honoratam. Etsi tectis Leodiensibus, aut murorum,
 Suburbiorumve ambitu, Principum curia non claudatur,
 quibus liberum est alias Vrbes, aut arces suæ Pro-
 uinciæ in habitationem deligere, synodos ibi celebrare,
 Trium Patriæ Statuum Comitia pro libitu indicere &
 habere, illuc Tribunalia Ecclesiastica, & Secularia trans-
 ferre, & figere. Cuius rei numerosa possunt proferri
 exem-

exempla. Roma enim esse dicitur, vbi Papa est. Vt sapienter Pompeianas secutus partes Lentulus ad eandem partium Senatum

— Non qua tellure coacti,
 Quamque procul tectis capta sedeamus ab Urbis
 Cernite, sed vestra faciem cognoscite turba,
 Cunctaque iussuri primum hoc decernite Patres,
 Quod regnis populisque liquet, nos esse Senatum.

— Tarpeia sede perusta
 Gallorum facibus, Veiosque habitante Camillo
 Illic Roma fuit, non vnquam perdidit ordo
 Mutato sua iura solo.

Quod in transfenna significare lubuit in detestationem impudentissimæ temeritatis factiosorum aliquot nebulonum, eò furoris prolapsorū, vt indicta à biennio circiter per Serenissimum Principem in Oppido suo Hoyensi trium Ordinum Comitia perfidis recessibus, seu famosis potiùs scriptis fuerint infectati.

Si Leodium esset caput, haberet in Oppida imperium; iuxta illud Seueri Imperatoris ad exercitum suum prematurè Bassiano filio parere volentem, Sentitis caput imperare, non pedes, Longè absunt ab imperandi & iubendi iure, qui ne quidem vnà queunt conuenire absque Principis consensu & autoritate. Extat Henrici Romanorum Regis in hanc rem 13 Kal. Februarij 1231 datum Wormatiæ rescriptum secundo Præfulatus anno Ioannis de Apia Episcopi, inscriptum, Fidelibus suis vniuersis Ciuibus Leodiensibus, cæterisque Burgenibus ad Episcopatum Leodiensem pertinentibus. Vni-

uerſitati veſtræ (inquit) notum facimus , quod nos dilectum Principem , & conſanguineum noſtrum Ioan- nem venerabilem Leodiensem Episcopum in noſtra gratia ſic duximus colligendum , quod in omni iure ſuo ipſum volumus conſouere. Verùm cum per Principum noſtrorum ſententiam ſit definitum , quod nulla Ciuitas , nullum Oppidum in Regno noſtro conſtitutum abſque Domini ſui aſſenſu facere poſſit communiones , conſtitutiones , conſæderationes , colligationes , ſeu coniurationes aliquas , quocunq; nomine ceſſentur , fidelitati veſtræ firmiter præcipiendo mandamus , quatenus ab omnibus communionibus , conſæderationibus , colligationibus , ſeu coniurationibus quibuſcunq; nominibus ceſſentur , quas inter vos illicitè feciſtis , recedentes , dictum Dominum veſtrum Leodiensem Episcopum in omni eo iure & dominio , in quo prædeceſſores ſui fuerunt , eſſe plenariè permittatis. Si Ciuitas Oppidorum caput eſſet , Capitum cum membris permetteretur in commune bonum conſæderatio : quia ſimul membra ſunt ſubditorum , ſocietas , & mutua liga inuito Principe interdicitur. Abſque cuius authoritate nulla Collegia licita ſunt , & collegiorum congregatio- nes conuenticula ſunt , non cætus. Martianum in titulo de Collegiis illicitis audi reſpondentem , Mandatis principalibus præcipitur Præſidibus Prouinciarum ne patiantur eſſe collegia & ſodalitia. Religionis tantùm cauſa coire non prohibentur. In ſumma autem niſi ex Senatusconſulti authoritate , vel Cæſaris , collegium vel tale quodcunq; corpus coierit , contra Senatusconſulta , & mandata , & conſtitutiones collegiũ celebratur ,

Strepit,

Strepit, fremitq; hoc loco Plebicola, iniquam Leodiensis Urbis cum ceteris institui comparationem, & plus nimio imminui eius prærogatiuam, quandoquidem à sententiis Consiliorum Ciuicorum aliarum urbium concessa receptaque sit ad Consilium Ciuicum Leodiense appellatio: cuius hæc sit natura, vt interponatur ad superiorem Iudicis qui sententiam pronuntiauit. Qua audacia affirmat, maiore constantia pernego. Nunquam apellationem huiusmodi permissam, nec iure vlllo, legitimave consuetudine receptam. Ad i & consule factos Urbium Huensis, Dionantensis, Couiniensis, Fosensis, Tudiniensis, Loffensis, Tungrensis, Trudonopolis, ne vestigium quidem talis apellationis illic reperies. Nec dissimile aliorum Oppidorum sit iudicium. Non tamen inficior vidisse me bina talis qualis prouocationis exempla, vnum Vifetensis Urbis, alterum, ni me fallit memoria, Eykensis. Cur tam variè, cum par & idem sit ius vniuersarum? Suspikor propter Iurisconsultorum, & peritorum inopiam aliquos Ciuicos Magistratus in conciuium suorum controuersis nonnunquam consuluisse & interrogasse Magistratum Ciuicum Leodiensem, & ex eius suffragio (vt ex Iurisperitorum sponte consultorum consilio plerique Iudices faciunt) ius partibus dixisse. Hinc Leodiensem Magistratum propagandæ iurisdictionis studiosissimum pro glebarum apprehendisse, & spontaneos exquirendi consilij aditus, in iudicium conuertere voluisse: ignaro, ac multò magis inconsulto Principe. Quod facile factum fuit inter intestinarum discordiarum nimis frequentium flammis, subditis pro libidine cuncta gerentibus.

Ex quibus interim paucis actibus, ijsque clam, & iuscio Domino fabricatis neque præscriptio, neque consuetudo (quæ corruptela dicitur, nisi sit rationabilis & legitime præscripta) potuit introduci. Adijce, solum apellandi ad aliquod tribunal morem non euincere superioritatem, autoritatemque extra apellationis casum: iuxta tritam Pragmaticorum vocem, Quantum possessum, tantum præscriptum, non ultra. Exemplo res limpidiore reddetur. Sic ab Officiali Leodiensi, iudice non Ecclesiasticarum tantum, sed civilium & profanarum causarum ordinario, ab immemoriali tempore ad Officium Coloniensem Metropolitanum appellatur, eaque consuetudo, etsi præter, imò contra ius extra causas merè Ecclesiasticas, valet & sustinetur: at cauebis inde inferre quod Colonia sit caput Legiæ, aut Officialis Colonienfis excepto apellationis casu, caput Leodini. Ita ad Supremum Mechliniense Prætorium ex Regia institutione, & iussione ab omnibus Consiliis Prouincialibus Maiestatis Catholiciæ prouocatur; neque ideo Mechlinia est caput Hannoniæ, Arthesiæ, Luxemburgi, Namurci, aliarumve Urbium, aut Prouinciarum. Belgicæ Prouinciæ Regi vni subsunt, nec quia Rex, aut Prorex in Brabantia, & Bruxellis sedem vt plurimum figit, Vrbs Bruxellensis est caput ceterarum. A similitudine non incongrua hic estimandum. Vt Belgicæ suos olim separatim Duces, Comites & Dominos coluerunt, & tandem, vt plures lineæ ex circumferentia in vnum centrum desinentes, in vnum coaluerunt Principem: ita territoria & vrbes Leodiensis Principatus, quæ à pluribus seorsim possidebantur, sæculorum progressu venerunt

runt in vnius Episcopi manum. Tolerabilior fuit Nio-
 bes fastus fæcunditate partus superbientis, & Latonam
 ipsam spernentis, inflatione steriliū aliena velut sua
 prædicantium. Iuuat concito cursu per spacia Eburoni-
 cæ ditionis excurrere, & aliquam partem metatorio
 modo designare. De Tungris primæua Episcopatus à
 Diuo Materno Apostolorum Principis discipulo Cathe-
 dra, quæ ad Leodiensem Antistitem peruenerit, non im-
 moror inquirere: cum translatione sedis approbante
 Pontifice transiit quicquid tunc principalis iuris Epi-
 scopo competebar: quod Cæsari reseruatum erat, Cæ-
 sarea deinceps donatione accessit; vt ex Diplomatis,
 quorum crebra hoc opere fit mentio, elucet. Traiecti
 ad Mosam Porus Louanij Comes ope Sancti Seruatij
 morbo polypo sanatus partem dimidiam donasse scri-
 bitur: & vt omnis dominatio est consortis impatiens,
 sub Hugone de Cabilione septuagesimo secundo Epi-
 scopo anno 1296 in arbitros fuisse compromissum, &
 pro Duce Brabantiae largius ab ijs pronuntiatum Ioan-
 nes Hocsemius scriptor, Canonicus Leodiensis licen-
 ter annotauit. De Centronibus proximè dixi. Lossen-
 sem Comitatum, urbem & arcem, Arnulphus Comes
 de Los ægritudine extrema decumbens circa annum
 millesimum decimum Baldrico Episco, eum in finem
 humiliter vocato transcripsit. Aufridus Comes Hoiens-
 is anno 985 Hoiensem Comitatum Notgero cessit, &
 eodem anno Otto Imperator cessionem ratam faciens
 addidit, Quicquid Camerae nostræ prouenire poterat
 ex Comitatu iam dicto Ecclesiae supradictæ Leodiensī, vel
 iuri Episcopi concedimus. Iam à trecentis & amplius
 annis,

annis, nempe anno 627 aut eò circa, Sanctus Ioannes Agnus, à mansuetudine sic dictus, decimus sextus Episcopus, ab aratro, vir aliàs nobilis nouus Curius ad illam dignitatem diuinitùs euocatus, villam de Tyhange, Latinè Tyhonium iuxta Hoiensis Oppidi mœnia suæ Ecclesiæ donarat, præter decimas Capellæ Castrensi Huensi, vbi sepultus est, assignatas. A Sancto Monulpho duodecimo Episcopo Dionantensis Reguli filio Dionantum processisse comperitur. Nec incompertum est Marchionatum Franchimontensem Regum Romanorum liberalitati deberi. Et Diplomate Ludouici II. Imperatoris dato Aquisgrani 15 Kalend. Februar. 908. confirmatorio donationis Arnulphi Regis tempore Stephani decimi Leodiensium Episcopi Comitiss Saluensis filij, probatur quod villa de Tectis cum iuribus inibi fiscalibus tunc & in antea pertinebat ad Leodicensem Ecclesiam: & habeo pro probabili quod totus etiam districtus, seu Franchimontum, alio tunc nomine Foresta erat Ecclesiæ, sed medio tempore interuenisse vsurpationes potentiorum, quas postea Carolus Secundus Imperator retulerit: & eapropter Placentius ait Stephanum Episcopum recepisse Franchimontum, aliter Forestam à Carolo Secundo. Extat Caroli sub anno 923 rescriptum his verbis — Aignierus Marchio strenuus, pariter Robertus nostræ Serenitatis executor fidelissimus, nostram adierunt Excellentiam poscentes prorsùs vti interuentu Stephani venerabilis Tungrorum Episcopi nostri affinis dilectissimi, partibus Sanctæ Dei genitricis Mariæ, Almique Martyris Lamberti in proprium traderemus Forestem, quæ olim pertinuerat ad
Tectis

Tectis villam, quam dato fisco Zuendipolchus retinuerat ad manum Regiam, quamque constat in pago Luuienti atque in Comitatu Sichardi sitam — Horum itaque petitioni gratanter assensum præbentes, delegauimus ipsam Forestem prælibatis partibus iure perpetuo in proprium tenendam, & totam vndecunque ad integrum, velut dudum semper in Regum manibus constiterat, firmauimus omni tempore possidendam; in tantum vt neque à quoquam venatio vllatenùs fiat per vllum nisi Prælati illius Ecclesiæ licentiam omnino habuerit indeptam. Si quis ita temerario ausu in ea venari præsumperit sic bannum Regium inde componat, quomodo antea componebatur, dum Regum in manibus steterat. — Obertus Episcopus anno 1096 Bullo-
nium situ loci munitissimum in finibus Franciæ, & Lotharingiæ positum ab Heroë Godefrido ad expeditionem Hierosolimitanam accincto coëmit mille trecentis argenti purissimi marcis, & tribus auri. Quam summam vt corraderet, ex maiori Ecclesia, inquit Historicus, & omnibus Episcopatus Ecclesiis aurum, gemmas, & cætera, quæ decoro ambitu altaria, pulpita, & textus Ecclesiarum venustabant, detraxit. Subiungens quod eo precio obuiauerit assiduis latronum & prædonum grassationibus & deprædationibus. Eodem anno 18. Kalend. Iulij Couinum acquisiuit, vt propriis literis fatetur hac forma, Emi à Comite Balduino de Mont Castellum de Couino cum omnibus ad illud pertinentibus in Ecclesiis, mancipiis, villis, campis, siluis, pascuis, pratis, aquis, aquarum decursibus, cultis, incultis, redditibus. — Dedi marcas 500; quod eo libentius fecit, quia animo

conceperat cum aliis deuotis Christianis Hyerofolimam proficisci. Idem Obertus emit Castellum Clarimontis. Anno 1204. sub Hugone de Petra Ponte Comes Albertus allodium suum de Muha & de Waleue cum familia & omnibus appendiciis, Ecclesiæ Leodiensi contulit liberè & absolutè. In remunerationem tamen iuxta mutuum pactum Episcopus grandem pecuniarum summam (sunt qui de quinquaginta marcarum millibus loquantur) rependit. Anno 1040 Henricus Tertius Imperator deferens precibus Nithardi Episcopi (qui materno genere fuit Bauarus, & Reginaldi ex sorore nepos) Hasbaniam, pridem Haspinga dictam, eidem Ecclesiæ erogauit, his verbis, Comitatum Arnoldi Comitis nomine Haspinga in pago Hispangou situm cum tali iure, talique districtu, quale parens noster Conrardus Imperator, aut nos hæctenus in illo visi sumus habere, in *Moneta vel Telonio*, imo cum omni vtilitate, quæ scribi, aut excogitari potest prædictæ Leodiensi Ecclesiæ in honorem Sanctæ Dei Genitricis Mariæ, ac preciosissimi Martyris Lamberti qui ibidem corporaliter requiescit constructæ, ea lege in proprium concedimus, vt hanc proprietatem quam hæctenus in illo habuimus, Episcopus Nithardus, sui que successores ab hinc potestatiuè habeant. Ita de singulis Oppidis reperiet impiger indagator, & quisquis in quærendo operæ & labori non parceret. His præiui exemplis, quæ regulam non restringunt, sed explicant. Scrutetur alius an Fossense Oppidum à Beato Pholliano, qui dono & sumptu Sanctæ Gertrudis Pipini filiæ Fossense collegium fundauit, an Belysiense à Landrada virgine Nobili quæ in suo patrimonio

monio cœnobium virginalē tempore Sancti Lamberti
 construxit, insigni munificentia prouenerint: quando
 Tuinum, seu Tudiniense Oppidum, & quomodo Ecclē-
 siæ accesserit, & an Goropij Becani coniectura veridi-
 ca sit, qui Tuinum à vernacula dictione, *Tüer*, occasio-
 nem significante, vult appellari, quod eo credat con-
 ditum loco quo Neruiorum copiam penè ad internecio-
 nem fuerunt à Iulio Cæsare excisæ. Foràs foràs lum-
 brice qui sub terra erepsisti modo? Viden' nunc re-
 liquas vrbes, non minùs quàm Leodium esse de iuribus
 & bonis Ecclēsiæ Leodiensis, Leodiumque proinde
 non esse nisi vnius corporis membrum, nequaquàm
 verò caput. Saltem si ventrem, ob loci situm, item-
 que habitantium multitudinem; aut manum, ab arma-
 ferentium manu dixisses, aurem non offenderes: Vel
 etiam oculum; quo nomine doctæ Athenæ, & fruga-
 lis Sparta præ alijs Græciæ Ciuitatibus decoratæ sunt:
 & Alcibade, Cononeque Atticis Ducibus successiuè
 debellatis, cum multi Atheniensium nomen delendum,
 urbemque incendio consumendam censerent, ipsimet
 hostes Spartani obstitere, negaruntque se ex duobus
 Græciæ oculis alterum eruturos.

VV 2 CAPVT

